

**Adam Baudiš, *Rituální stínání hlav v Mezoamerice*, HTF UK 2015**  
**Posudek vedoucí diplomové práce**

Práce Adama Baudiše pojednává o stětí, jedné z klíčových technik lidské oběti v mezoamerickém kulturním areálu. Autor se na toto téma soustředí dlouhodobě, již jeho bakalářská práce srovnávala kult hlav ve staré severní Evropě, v mezoamerickém prostoru a u jihoamerických amazonských národů: ve své diplomové práci se rozhodl specificky prostudovat jeden z areálů, kde se dekapitace čile prakticovala, totiž Mezoameriku. Dílo má celkem pět základních kapitol – v první předkládá Baudiš dle vlastních slov „různé interpretace lidské oběti“, ve druhé propojuje stětí s kultem kukuřice, ve třetí se zabývá svátky a slavnostmi, které dekapitaci zahrnovaly (zjm. míčovou hrou) a ve čtvrté se detailně věnuje praktickému provedení stětí. Tématem poslední kapitoly je pak způsob, jakým se s hlavou i tělem nakládalo post mortem.

Na první pohled je vidět, že autor si původně vytyčil poměrně ambiciózní projekt, ale pak mu nechtěl nebo nemohl věnovat dostatečné množství práce, takže výsledek je rozpačitý, nepřilíhající přínosný a především naprosto odbytý. Cíl, o kterém Adam Baudiš mluví v závěru, totiž „vytvořit jakési základní kompendium, na které je možné navázat dalším studiem“, jednoznačně naplněn nebyl. Jedním z nejdůležitějších důvodů, proč se tak stalo, je naprosto lajdácká rešeršní práce. Za prvé, autor se soustředí zcela výlučně na Aztéky a Maye (snad s výjimkou kratičké zmínky o Velké bohyni Teotihuacanu), přičemž základem pro studium aztécké oběti byly především Sahagúnovy spisy, základem pro Maye Landa a Popol Vuh. Naprosto chybí jakékoli zmínky o dalších kulturách. Pokud jde o sekundární literaturu, její seznam je na hranici skandálnosti - chybí zde doslova desítky klíčových titulů o lidské oběti od autorů jako Graulich, Taube, Stuart, Readová, Hales a Robiczek, Scheleová a Freidel, Weiss-Krejci a její vídeňské kolegyně, Nájera Coronado, Florescano a mexická škola, Milan Kováč a slovenská produkce a mnoho a mnoho dalších, plus významné texty o Olmécích a Teotihuacanu, např. Annabeth Headricková. Zmínky o Olmécích schází zvláště citelně, protože slavné olmécké hlavy mohou být podle některých teoretiků skulpturami uťatých hlav význačných olméckých vládců. Na nedostupnost se zde vymlouvat nelze – menší část textů je fyzicky přítomných v ČR v nejrůznějších knihovnách a poměrně velké procento je pak volně dostupné na internetu přes NK, Web of Science, Scopus, JSTOR nebo Academia.edu. Z význačných světových teoretiků pak text pracuje vlastně pouze s Davidem Carrasco, což je sice nepochybně vynikající autor, nicméně kapitola, která si klade za cíl předložit „různé interpretace lidské oběti“ by se měla aspoň pokusit dostat svým ambicím. Nedostatek materiálu pro práci se pak autor snaží kompenzovat standardním studentským nešvarem, totiž rozsáhlými pasážemi převypravujícími primární materiál. Zvláště typicky je to vidět v třetí kapitole, kde je celých osm stran věnováno zcela zbytečnému podrobnému vyličení děje mayské knihy Popol Vuh.

Z hlediska komparace je práce naprosto nevyhovující a zavádějící – způsob, jakým Adam Baudiš skládá mozaiku tu aztéckých, tu mayských reálií působí dojmem, že se snaží z těchto poměrně disparátních zdrojů složit dohromady jakýsi univerzálně mezoamerický koncept stětí. To nicméně tvrdě naráží na zmíněnou útržkovitost zdrojů, takže text nakonec chaoticky skáče napříč kulturami, fenomény i dějinnými etapami a tu a tam si dlouhne do rozsáhlého tématu, např. odlišnosti lidské oběti od popravy nebo Velké bohyni Teotihuacanu, aniž by dané problematice věnoval větší než glosovitou úvahovitou pozornost. Celkový dojem je naprosto roztříštěný a povrchní, o uceleném obrazu si lze nechat jen zdát. Jediným světlým momentem je kapitola o technickém provedení, kde, ač zde opět podstatně chybí velké množství sekundární literatury (konkrétně především Estela Weiss-Krejci a její osteologické analýzy lidské oběti), Adam Baudiš tematizuje některá málo známá fakta týkající se praktických okolností stětí.

Celou situaci pak značně podtrhávají sebejisté beletrizující obraty autora (od hudební inspirace nadpisů až po důvěrné oslovování čtenáře s přívlastky „ctěný“ nebo „pečlivý“). To samo o sobě není nic špatného, nicméně v textu o této kvalitě to působí jako pěst na oko.

Suma sumárum, o práci nelze použít jiné adjektivum než „odfláknutá“. Od tak talentovaného a zkušeného autora, jako Adam Baudiš bezesporu je, je to velké zklamání – zvláště v situaci, kdy student pravidelně chodil v průběhu semestru konzultovat a dostal množství tipů na literaturu, včetně PDF formátů některých klíčových odborných článků (prakticky žádný se však v závěrečné bibliografii neobjevil). Vzhledem k pozdnímu odevzdání práce (pouhé cca tři dny před termínem) se pak první verze textu nutně stala také verzí v podstatě poslední. Je to na ní naprosto nepřehlédnutelně vidět.

Vzhledem k výše uvedenému musím s jistou lítostí navrhnout hodnocení **dobře**.

Zuzana Kostičová, Ph.D.  
Katedra religionistiky HTF UK